

EU-krönikan

Anton Nilsson, ministerråd

Välkomna tillbaka, får jag kanske säga. Nu när vi äntligen har fått förstärkning igen på representationen i Bryssel i form av **Alexandra Gäddnäs** så är också nyhetsbrevet tillbaka. Alexandra kommer att göra sin praktik här fram till januari nästa år och ni kan läsa mer om henne lite längre ner i det här nyhetsbrevet.

På samma sätt som det råder valfeber hemma på Åland så börjar detsamma också gälla i Bryssel. Nästa val till Europaparlamentet äger rum i juni nästa år och redan nu börjar politikerna positionera sig. Det märks i kommissionen där diskussionerna om huruvida sittande ordförande **Ursula von der Leyen** kommer att försöka bli återvald nästa mandatperiod eller om någon av de andra kommissionärerna ser en chans att ta över har vaknat på allvar. Det spekuleras också i att det kan vara någon helt annan som kommer ta över jobbet, men det återstår att se. Sist och slutligen är det stats- och regeringscheferna i Europeiska rådet som kommer att ha avgörandet i sin hand men det påverkar såklart också hur styrkeförhållandena mellan de olika partigrupperna i Europaparlamentet ser ut efter valet.

Att valet närmar sig märks också i det dagliga arbetet. Kommissionen kommer inte längre med några stora lagpaket utan det mesta handlar om att försöka hinna behandla de lagförslag som redan finns på bordet. Därför handlar mycket just nu om att fortsätta med de förhandlingar som redan är igång medan de stora, nya projekten får vänta till nästa mandatperiod.

För Åland handlar såklart mycket just nu om att försöka få till den plats i Europaparlamentet som vi både länge har arbetat för och blivit lovade av Finland regering.

Ibland undrar folk varför vi egentligen lägger så mycket krut på att få en egen plats men jag kan från min horisont bara säga att det verkligen är värt att jobba för. EU-regler påverkar oss mer och mer och Europaparlamentets roll har hela tiden bara blivit viktigare. Med en egen plats kunde vi på ett mycket mer effektivt sätt föra fram Ålands ståndpunkter och skapa en bättre förståelse för våra lokala förhållanden. Det kanske inte låter som speciellt mycket att bara ha en av över 700 platser i ett parlament men faktum är att en aktiv Europaparlamentariker verkligen kan göra skillnad. Om Ålands perspektiv kunde lyftas direkt vid de bord där besluten fattas så kunde vi få en mycket bättre förståelse och slippa många av de utmaningar vi idag har med EU-regler som inte är anpassade för oss. Det är alltså en kamp väl värd att föra!

Hoppas ni uppskattar att nyhetsbrevet är tillbaka och tveka inte att höra av er om ni har några frågor eller funderingar!

P.S. Som ni märker är layouten för nyhetsbrevet uppdaterad. Vi hoppas att ni tycker det gör det enklare och trevligare att läsa! Kom gärna med förslag och idéer ni har några. Nyhetsbrevet finns till för er läsare!

Vykort från Bryssel!

Alexandra Gäddnäs, praktikant

Goddag i stugorna! Alexandra Gäddnäs heter jag, och det är mina reflektioner som kommer pryda sida två i detta nyhetsbrev några månader framöver. Jag är landskapsregeringens högskolepraktikant nere i Bryssel denna höst, och fungerar även som redaktör för detta nyhetsbrev.

Jag föddes i Godby, växte upp i Haraldsby, Saltvik och flyttade i tonåren till Mariehamn och tog studentexamen vid Ålands lyceum. Efter detta tog jag min sambo och vårt pick och pack och flyttade så långt bort från Åland man kunde, men fortfarande kunde plugga på svenska. Skåne, det vill säga. Från Lunds universitet har jag en kandidatexamen i religionsbeteendevetenskap. I klarspråk innebär det att jag är en samhällsvetare men med spetskunskap av att fokusera på hur religion, politik och samhälle samverkar. Då min uppväxt bestått av så många frivilliga brandkårer och första hjälpen-grupper jag bara hunnit med kunde jag inte hålla mig från att engagera mig ideellt i Lund, vilket slutade med att jag tog två års uppehåll i mina studier för att vara heltidsanställd verksamhetsledare inom studentlivet. Nu är jag tillbaka i skolbänken och ska till sommaren slutföra en tvärvetenskaplig masterexamen i "European Studies".

Utöver min studiebana ligger kommunikation och journalistik mig varmt om hjärtat. Som trettonårig prao-elev slirade jag in på en lokaltidningsredaktion, och har väl aldrig riktigt lyckats ta mig därifrån, trots en liten fling med Hufvudstadsbladet.

Jag har haft span på denna praktikplats ett tag, och äntligen föll den rätt i tiden sett till studiebana och andra jobb. Jag ser det som ett perfekt sätt att översätta mina erfarenheter från både studier och studentliv till reellt arbete: något jag tror man kan dra stor nytta av i framtiden - särskilt om man som jag plockat ihop en egen examen, med ett något nischat huvudämne.

Bryssel välkomnade mig med den första höstliga värmeböljan på hundra år! Jag och min fästman firade min födelsedag svettandes i skuggan på en uteservering, och man ville helst bara hänga i matbutiker med AC. Mina grandiosa planer för hösten är att stärka franskan, finskan, läsa en bok från varje EU-land, äta så mycket streetfood jag hinner och ta avstickare till Paris, London och Amsterdam.

Det var en liten introduktion av mig, hoppas ni läser vidare för lite höjdpunkter från EU-fronten på senaste - och mina roligaste Belgien-tips hittills!

Månadens djupdykning: Vindkraften och Belgian Offshore Plattform

En av mina första utflykter i Belgien var till en kuststad som heter Knokke. Från stranden ser du konstant stora fraktfartyg segla förbi i horisonten, och sökningarna på MarineTraffic blev många.

Med start drygt 20 kilometer norrut, i den belgiska delen av Nordsjön, [finns åtta stycken vindkraftsparker](#). Den äldsta parken påbörjades redan 2009 och idag hanteras parkerna av "The Belgian Offshore Plattform". På deras hemsida konstaterar de att man i dagsläget producerar ungefär 10% av all el i Belgien, och att man innan 2030 kommer producera upp till 30%.

Det är överlag spännande tider inom havsbaserad energiproduktion på EU-nivå just nu. Det finns många utmaningar med hastigt stigande produktionskostnader, men vi väntar också på ett nytt vindkraftspaket från kommissionen som ska hjälpa till att bemöta det. [Senaste uppgifterna är att paketet kommer i oktober](#).

Det var otroligt nära att jag slängde iväg hundra euro för att se vindkraftsverken på nära håll med en ribbåt, alternativt på en långsammare dagsutflykt - det finns nämligen en stor turism kopplad till parkerna. Jag har skjutit upp äventyret till januari, men har då en plan av att lura med mig min far och såklart dokumentera besöket. Givetvis kommer jag rapportera om saken här i nyhetsbrevet, ifall vi kommer oss iväg.

Med ett Europa som [i rask takt fasar ut den fossila elproduktionen](#), volatila elpriser, fortsatt effektbrist under vintermånaderna, skakigt världsläge, hög inflation och stora satsningar på bordet kommer utvecklingen av havsbaserade energikällor minst sagt bli en intressant historia.

[Läs mer om läget i de europeiska havsbaserade satsningarna på förnybar energi här](#) - och håll koll i framtida nyhetsbrev för uppdateringar på temat.

Utsikten från Oostende, drygt 30 kilometer ut ska vindkraftsparken börja, men det är inget man noterar från stranden denna soliga septemberdag. Istället hade vi sällskap av fraktfartyg med siktet inställt på Rotterdam.

Fiskekvoter 2024: vad det handlar om

FISKE Europeiska kommissionen, som lite förenklat kan ses som EU:s motsvarighet till en nationell regering, kommer varje år med förslag på fiskekvoter baserade på vetenskapliga råd för specifika havsområden. För varje sådant område finns det en flerårig havsplan där man sätter en strategi för att havet och fisken ska ha goda förutsättningar att överleva.

I den fleråriga planen för Östersjön har det sedan flera år tillbaka funnits en nödbromsklausul, som säger att ifall vetenskapen menar att fiskebeståndet löper en betydande risk att falla till nivåer som i princip leder till en kollaps bör man omedelbart vidta åtgärder.

Inför 2024 har kommissionen bedömt att totalstopp på allt riktat fiske av strömming i stora delar av Östersjön krävs i enlighet med denna nödbroms, samt även stopp för fritidsfiske av mer än en fenklippt lax per dag. Bakgrunden är att just dessa fiskebestånd mår väldigt dåligt, och har låg sannolikhet att återhämta sig inom överskådlig tid. Vad man riskerar då är en kollaps av hela beståndet, något vetenskapen inte är helt säker på att går och undvika, även om man slutar fiska helt idag.

Detta förslag har väckt stor uppmärksamhet i samtliga länder med kust mot Östersjön - men även i andra länder som befarar att dessa kvoter sätter ett exempel och kommer påverka deras fiskeindustri negativt när det till exempel är dags att bestämma fiskekvoten i Nordsjön.

Strömmingsfisket är ett viktigt fiske för många yrkesfiskare. En direkt konsekvens förslaget därför skulle kunna få är att det skulle stoppa stora delar av inte bara det storskaliga utan också det småskaliga kustfisket på Åland och i övriga länder kring Östersjön. Både landskapsregeringen och Finlands regering är starkt kritiska till förslaget att stoppa fisket, och arbetar för att få förslaget ändrat.

Sedan kommissionen lagt förslaget har många diskussioner skett mellan medlemsstaterna i rådet. I Europaparlamentets fiskeutskott har man även frågat ut kommissionen om förslaget. Från representationens sida närvarar vi på dessa diskussioner för att förse våra kollegor i Mariehamn med realtidsuppdateringar om saken.

Även om det är kommissionen som kommer med förslag på fiskekvoter så är det de nationella regeringarna i rådet som tar det faktiska beslutet. De kommer preliminärt att fatta slutgiltigt beslut den 23 oktober 2023.

Förtidsröstning inför lagtingsvalet

En rolig sak på höstens agenda är att vi för första gången arrangerar förtidsröstning här i Bryssel inför lagtingsvalet. Den 2 oktober mellan klockan 14 och 19 slår vi upp dörrarna för röstning på Finlands ambassad! Kom förbi och utöva din demokratiska rättighet ifall du råkar vara i krokarna. Ta med ID och röstkort ifall du har det: har du inget röstkort löser vi det på plats.

2 oktober
Kl. 14.00 - 19.00
Av de Cortenberh 80
1000 Bryssel

Läget i unionen

KOMMISSIONEN Kommissionens ordförande **Ursula von der Leyen** höll den 13 september sitt sista (under denna mandatperiod iallafall) "State of the Union"-tal: ett linjetal om det kommande EU-året. Von der Leyen passade även på att utnyttja tillfället för att sammanfatta vad hennes kommission åstadkommit sedan 2019. [Här finns talet i sin helhet!](#)

Den röda tråden i talet var att vi måste svara när historien manar till handling: och att EU står inför många vägskäl. Några fokusområden för det kommande året var jämställdhet och krafttag mot våld mot kvinnor, att säkra tillväxten och stärka EU:s konkurrenskraft, den gröna given och en fullbordad industriomställning plus ett nytt vindkraftspaket, en sund konkurrens med Kina och en geopolitiskt stark union med kontrollerad migration och stöd till Ukraina. Två områden som särskilt fångade mitt intresse var [ambitiösa ord om utvidgning av unionen och reglering och hantering av AI](#).

Vad som däremot inte nämndes i talet var bland annat Nato, Turkiet, Storbritannien, gemensam socialpolitik, kärnkraft och den inre marknaden.

Foto: Christian CREUTZ/© European Union 2019

Mediasvepet

Dubbla demilitariseringsanalyser från Bryssel

DEMILITARISERING I och med den finländska NATO-processen hamnade demilitariseringen i fokus, och i ministerrådets sommarprat från den 7 augusti 2023 ger Anton sitt perspektiv på saken. [En intervju om sommarpratet hittar du här!](#)

I Ålandstidningens lördagsdebatt den 9 september 2023 fördjupar Nilsson sitt resonemang ytterligare. [Inlägget hittar du här!](#)

Ålands radio kollar läget inför hösten på representationen

VARDAG Ålands radio ringde den 12 september 2023 upp praktikant Alexandra i direktsändning. Man diskuterade vad som är aktuellt under hösten, och vad rollen som praktikant innebär. [Du kan lyssna till en beskrivning av hennes upplevelser första veckan i Bryssel här!](#)

Fiskekvoten 2024 diskuterades i Ålandstidningen

FISKE Ålandstidningen lyfte i slutet på augusti den tidigare nämnda föreslagna fiskekvoten för Östersjön, och vad den skulle kunna innebära för Åland. Ministerrådet kommenterade förslaget. [Artikeln om fiskekvoter från Ålandstidningen den 30 augusti 2023 hittar du här.](#)

Europaparlamentet: hur funkar det med platserna?

POLITIK Europaparlamentet kan man likna med EU:s motsvarighet till lagtinget, och våren 2024 är det dags att välja in nya ledamöter. Den 13 september beslutade Europeiska rådet (toppmötet med stats- och regeringscheferna) att utöka antal mandat i parlamentet från 705 till 720 inför EU-valet 2024. Detta för att kompensera för demografiska förändringar sedan förra EU-valet. I och med detta fick Finland en ny plats och utökar sin representation från 14 till 15 platser. Antalet platser Finland får har flukturerat under tid, men senast man fick en tilläggsplats var inför valet 2020 och då var det en konsekvens av Brexit.

Hur man nationellt väljer att fördela sina egna platser är upp till medlemsstaten. I Finland har hela republiken hittills varit en enda valkrets, till skillnad från i riksdagsvalet då landet är uppdelat i valkretsar. Detta går att jämföra med till exempel Belgien, där man istället har delat upp landet i tre valkretsar. Den minsta valkretsen är den "Tyskspråkiga gemenskapen i Belgien", en federal gemenskap med drygt 75.000 invånare i östra Belgien. De har enligt belgisk lag alltid rätt till en egen parlamentsplats. Andra exempel på valkretsutlägg för minoritetsrepresentation är de italienska öarna Sicilien och Sardinien som gemensamt har en plats, eller den grönländska parlamentsplatsen undertiden Grönland var en del av det europeiska samarbetet.

Nu finns alltså möjligheten för Åland att få den parlamentsplats man har rätt till. Vi får hoppas att Finland är redo att fixa till det demokratiska underskott som råder!

Belgientips: världens längsta spårväg och Unesco-stadshäng

TURISM Vi hoppar på i mitten, i varvsstaden Oostende. På en timme och fyra minuter har vi åkt halva sträckan som världens längsta spårväg Kusttram trafikerar, och kliver av i ett brännande hett Knokke: en lyxig kuststad precis bredvid holländska gränsen. Kusttram sträcker sig från franska gränsen och staden De Panne i väst till Knokke och nederländska gränsen i öst: 68 kilometer och 67 stationer. Vagnen töms och fylls ständigt: både av lokalbor som använder den som vanlig kollektivtrafik inom de små städerna, och turister som vill ta sig från en strandort till någon annan. 2,50€ kostar vår resa genom halva Belgien, och det går flera spårvagnar i timmen!

Innan vår kustutflykt tog vi ett snabbt stopp i staden Brygge för en belgisk våffla, och kaffe som serverades med traditionell eggnog. Hela Brygges stadskärna är klassad som ett världsarv, och staden förvandlas på vintern till en magisk julmarknad: ett hett tips!

Månadens snackis: Spaniens språkkupp

Ordförandeskapet i Europeiska unionens råd, eller kort och gott rådet, forumet där EU:s nationella regeringar möts och på olika nivåer förhandlar fram hur ny lagstiftning ska se ut, roterar med sex månaders intervall. I rollen som ordförande hör det till att man ska försöka vara neutral - ditt jobb är att få resterande länder att komma överens, inte framhäva nationell politik. Nu under hösten är det Spanien som håller klubban och spanska premiärministern drog snabbt in en nationell strid i EU-politiken. Premiärminister **Sánchez** föreslog nämligen att språken katalanska, baskiska och galiciska ska bli officiella EU-språk.

Många analyser menar att detta är ett sätt för Spanien att hålla ihop den egna regeringen, men vissa är skeptiska till att Spanien driver en sådan fråga i rollen som ordförande. När ansvariga ministrar möttes i slutet på september saktade övriga medlemsstater ner farten något och konstaterade att frågan kräver lite mer analys. Hur framtiden ser ut för de tre språken i EU är således oklart, något vi får återkomma till - enligt Euronews är den spanska planen nu att först lobba för katalanska, och sedan fortsätta jobba för galiciska och basiska i EU.

September i bilder

Gemensam frukost och visning av "State of the Union" med våra finska kollegor.

Frukostseminarium med Network to Promote Linguistic Diversity.

Representationen har förberett sig inför att ordna förtidsröstning inför lagtingsvalet.

Mejlet skickas av Ålands landskapsregerings representant i Bryssel. Nyhetsbrevet skrivs och redigeras av Alexandra Gäddnäs. Tanken är att mejlet ska sammanlänka ålänningar med EU-frågor på agendan. Hör av er om ni har frågor eller specifika EU-ärenden ni vill att vi bevakar.

[Föregående nyhetsbrev hittar du här!](#)

Ni når oss via:

anton.nilsson@gov.fi & alexandra.gaddnas@gov.fi

Facebook: [Ålands landskapsregering i EU](#)